

CUPRINS

PREFAȚĂ	5
CAPITOLUL I	
REVOLUȚIA NAȚIONALĂ DE LA 1848	11
Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea.....	11
Revoluția lui Tudor Vladimirescu din 1821	14
Lupta pentru unitate națională.....	18
Izburirea revoluției române.....	29
NOTE.....	49
CAPITOLUL II	
UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE	57
Războiul Crimeii	59
Congresul de la Paris (1856)	63
Mișcarea națională pentru Unirea Principatelor (1856-1857)	68
Adunările ad-hoc (1857)	85
Convenția de la Paris (1858)	98
Replica naționalistă: dubla alegere.....	102
NOTE.....	113
CAPITOLUL III	
NAȘTEREA ROMÂNIEI (1859-1866)	122
Recunoașterea dublei alegeri.....	122
Desăvârșirea unirii	129
Marile reforme	145
Abdicarea	168
NOTE.....	176
CAPITOLUL IV	
LUPTA PENTRU INDEPENDENȚĂ NAȚIONALĂ (1866-1877)	183
11 februarie 1866 - O „revoluție națională”	183
10 mai 1866 - Un prinț străin	191
Constituția din 1866	203
Viața politică (1866-1876)	208
România și Criza Orientală (1875-1878)	226
10 Mai 1877- Proclamarea independenței României	234
Războiul de neatârnare (1877-1878)	242
Plevna.....	245
San Stefano.....	249
Congresul de la Berlin.....	253
NOTE.....	254

CAPITOLUL V	
ROMÂNIA ÎNTRE ANII 1878-1914.....	264
Viața politică după 1878	264
Politica externă (1878-1914).....	295
România și Tripla Alianță	297
Războaiele balcanice	302
NOTE.....	305
CAPITOLUL VI	
ROMÂNII DIN PROVINCILE ISTORICE	
ÎNSTRĂINATE (1848-1914).....	314
Transilvania.....	314
Bucovina	334
Basarabia	343
NOTE.....	354
CAPITOLUL VII	
RĂZBOIUL PENTRU ÎNTREGIREA	
NEAMULUI ROMÂNESC (1916-1919)	359
Anii neutralității (1914-1916)	359
România în război	376
NOTE.....	422
CAPITOLUL VIII	
UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA	431
NOTE.....	455
CAPITOLUL IX	
UNIREA BUCOVINEI CU ROMÂNIA	458
NOTE.....	479
CAPITOLUL X	
UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA	483
NOTE.....	523
CAPITOLUL XI	
ROMÂNIA ÎN PERIOADA INTERBELICĂ (1918-1940)	528
Recunoașterea internațională a Marii Uniri.	
Conferința de pace de la Paris (1919-1920)	528
România interbelică.....	538
NOTE.....	554

CAPITOLUL XII**SFÂRȘITUL ROMÂNIEI (IUNIE 1940 - DECEMBRIE 1947)558**

România în al doilea război mondial (1939-1945).....	558
Sfârșitul României Mari	559
Situația politică a României în toamna anului 1940.....	561
Regimul Antonescu (ianuarie 1941-august 1944).....	564
Politica externă. Relațiile româno-germane (1940-1944)	565
România în anii 1944-1947	576
NOTE.....	589

BIBLIOGRAFIE593

PREFAȚĂ

Ioan Popoiu - scriitorul care valorifică istoria neamului românesc

Istoria, ca știință ce studiază dezvoltarea complexă a unei țări, a unui popor sau a diverselor aspecte sociale, economice, culturale în evoluția unei societăți umane, *este preocuparea de bază a multor savanți/ intelectuali cărora le place să pună la dispoziția publicului cititor lucrări de valoare și de mare interes despre trecutul sau prezentul propriei țări și nu numai*. Între aceste ipostaze se înscrie și omul de știință Ioan Popoiu (profesor în teologie, licențiat în teologia ortodoxă pastorală - Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, dar și cu studii universitare în domeniul istoriei și filosofiei - Universitatea „Al. Ioan Cuza” din Iași, scriitor, cercetător și istoric literar, poet, publicist, editor, redactor șef al revistei de cultură „Ofranda Literară” din București), care cu multă satisfacție și talent scriitoricesc continuu pune în lumină opere literare prețioase și de o importanță aparte pentru patrimoniul național român, acestea având menirea de a fi bunuri spirituale și culturale pentru ființa umană. Absorbit de gânduri frumoase și intuiție intelectuală, de această dată scriitorul și istoricul Ioan Popoiu ne propune spre lectură o nouă lucrare foarte originală despre istoria neamului românesc, intitulată „*ROMÂNIA 1848-1947- Afirmarea unei națiuni*”, cu un cuprins de 613 pagini. În contextul dat este cazul de menționat că Domnia sa de-a lungul timpului a reușit să construiască opere istorice cu totul deosebite, printre acestea regăsindu-se monografiile: - „*Românii în mileniul migrațiilor (275-1247)*”, Colecția Historia Magistra Vitae, Editura Junimea, 2015, pagini 510, lucrare formată din zece capitole și structurată în trei părți: I (275-602), II (602-970), III (970-1247), suplimentar este suprapus un capitol ce transgresează cronologic perioada abordată și cuprinde intervalul de timp 1247-1359, de la Diploma ioniților la întemeierea Moldovei, sunt prezente un ansamblu de problematici din perioada primului mileniu al istoriei românești, întemeierea statală marcând încununarea luptei îndelungate pentru dăinuire a românilor în spațiul de la Dunăre și Carpați; - „*Statele medievale românești (1386-1714)*”, Colecția Historia Magistra Vitae, Editura Junimea, 2016, pagini 696, lucrare despre evoluția statalității române în Evul de Mijloc; - „*Statele din sud-estul Europei (1804-1999). Ediția a II-a revăzută și adăugită*”, Editura Pro Universitaria, Colecția Istorie și Studii Culturale, 2017, lucrare despre istoria politica din Sud-Estul Europei, accentul fiind pus pe primatul politicului în derularea evenimentelor din perioada anilor 1804-1999; - „*Întemeierea României (1859-1918)*”, Editura Pro Universitaria, Colecția Istorie și Studii Culturale, 2018, scriere care zugrăvește etapele istorice și idealul politic național al

daco-românismului; dar și multe alte lucrări literare de proză și poezie. Respectivul sunt lucrări inedite și de mare pondere pentru cultura națională română, creații literare cu caracter istoric ce reprezintă existența evolutivă a societății românești din diverse timpuri, dar și despre procesul cronologic al altor popoare din Estul Europei. Așa fiind, creația literară realizată de Ioan Popoiu se identifică prin conceptul cunoașterii despre lume și existența ei - Domnia sa având studii temeinice în domeniul filosofiei, dar și al istoriei, disciplină care cercetează dezvoltarea și procesul evolutiv al unei sau mai multor societăți/ popoare de-a lungul timpului - scrierile corespunzătoare conținând evenimente și fapte concrete ce se încadrează în științele istorice.

Revenind la monografia în cauză, „ROMÂNIA 1848-1947 - Afirmarea unei națiuni”, vom specifica faptul că autorul se expune într-un mod foarte preocupat și cu mare atenție față de toate evenimentele istorice ce au avut loc în cadrul României, între anii 1848-1947, concomitent fiind radiografiat destinul istoric al românilor atât din cadrul țării, cât și din afara ei. Descrierile sunt argumentate din punct de vedere științific, cuprinzând aspectele sociale, politice, economice și culturale ale ținutului românesc din perioada susmenționată. Prin intermediul discursului literar-istoric, Ioan Popoiu găsește răspunsuri concrete la cele mai importante subiecte pe care dorește să le investigheze. Aceasta presupune o muncă enormă prin arhivele statului, instituții de istorie unde se regăsesc documentele necesare, studiile analitice și științifice corespunzătoare privind evoluția statului român din diverse etape ale timpului. Astfel, în calitate de istoric, de această dată savantul Ioan Popoiu oferă publicului cititor o lucrare de valoare prin intermediul căruia înregistrează, în mod prioritar, segmentul identitar despre unitatea de neam, aspect ce reprezintă modul cum a decurs proiectul Unirii din 1918 la care au participat mari personalități ale națiunii române din acea perioadă. Deci, cum se pronunță autorul: „*Dedic această carte marelui eveniment din acest an, CENTENARUL ÎNCORONĂRII (Alba Iulia, 15 octombrie 1922), act istoric și simbolic, ce consacra înfăptuirea României Mari, prin realizarea Marii Uniri din 1918, marele vis care încununa opera înaintașilor noștri!*”.

Monografia „ROMÂNIA 1848-1947 - Afirmarea unei națiuni”, cu o denumire nespus de reușită, deține o structură consistentă care posedă capacitatea de a-și menține într-o formă apreciabilă și frumoasă totalitatea notelor esențiale ale noțiunilor înscrise. Urmând principiul teoriei științifice, Ioan Popoiu abordează cu multă grijă procesele istorice care s-au perindat în timp în cadrul Țării Românești cu începere din anii 1848. În acest mod autorul prezintă evenimentele sociale ce au avut loc în mediul respectiv, concomitent investigând întâmplările cu efecte stabile și instabile în evoluția vieții românești, dar și despre fenomenele ce au cauzat acumulări cantitative treptate care, la rândul lor, au condus la schimbări radicale, nemijlocit la nașterea/ formarea statului român (1859-1866), în cele din urmă, la constituirea unei României Independente - războiul ruso-turc și Principatul României din anii 1877-1878 (așa cum se exprimă creatorul acestei opere literare) și, bineînțeles, descrieri despre toate procesele ce au urmat până în anii 1947. Întreaga diversitate a evenimentelor istorice sunt înglobate în douăsprezece capitole, treizeci și șase de subcapitole, note și, firește, bibliografia necesară. Așa cum se cunoaște din literatura de specialitate, Revoluția Română cu începere din 1848 a fost parte a *revoluției europene din același an*, dar și *expresie a procesului de afirmare a națiunii române și a conștiinței naționale române*. Conform acestui temei firesc, istoricul-scriitorul Ioan Popoiu a formulat titlul

manuscrisului în cauză cu o denumire foarte adecvată ce corespunde și este în concordanță desăvârșită cu intenția de a relata explicit acțiunile istorice în timp, evident și dorința de a dedica această carte marelui eveniment din acest an - *Centenarul Încoronării (Alba Iulia, 15 octombrie 1922)*.

Precum s-a menționat, monografia este compusă din douăsprezece capitole și treizeci și șase de subcapitole, cuprinsul îngemănând succesiunea completă a evenimentelor istorice dintre anii 1848-1947, inclusiv acțiunile și schimbările ce s-au produs în această perioadă de timp în politică internă și externă, viața administrativ-legislativă, economică și culturală din Țara Românească. Despre „Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea”, Ioan Popoiu relatează întâmplările în capitolul I, urmând cu subcapitole despre „Revoluția lui Tudor Vladimirescu din 1821”, „Mișcarea pentru unitate națională” - formularea concludivă din partea autorului având următoarea explicație: „*La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea, odată cu cristalizarea conștiinței naționale, se poate vorbi de închegarea națiunii române, în spațiul etnic și cultural al vechii Dacii. În aceeași vreme, a fost declanșată lupta de emancipare națională, avându-și originile în conflictul dintre domnia fanariotă și boierimea pământeană*”. Însă în capitolul II scriitorul vorbește despre „Unirea Principatelor Române”, consecutiv istorisind evenimentele încordate despre Războiul Crimeii, Congresul de la Paris (1856), Mișcarea națională pentru Unirea Principatelor (1856-1857), Adunările ad-hoc (1857), Convenția de la Paris (1858), „Replica naționalistă: dubla alegere”, cât și alte subiecte. O diviziune de o însemnătate aparte este prezentă în capitolul III în care este redată panorama de ansamblu consacrată „Nașterii României (1859-1866)”, nemijlocit cu subcapitolele „Recunoașterea dublei alegeri”, „Desăvârșirea unirii”, „Marile reforme”, „Abdicarea”, respectivele completând integral obiectul de studiu despre formarea statalității românești. De asemenea lucruri destul de interesante le regăsim și în capitolul IV al monografiei unde se profilează noțiunea de „România Independentă”, iar explicațiile subiectului propriu-zis se desfășoară în diviziunile „11 februarie 1866 - o „revoluție națională”; „10 mai 1866 - un prinț străin”, „Constituția din 1866”, „Viața politică (1866-1876)”, „România și Criza Orientală (1875-1878)”, „10 mai 1877 - Proclamarea independenței României”, „Războiul de neatarnare (1877-1878)”, „Plevna”, „San Stefano”, „Congresul de la Berlin”. Cât despre viața politică de după anul 1878, afacerile politice externe dintre anii 1878-1914, despre România și Tripla Alianță constituită în urma tratatului din 7 octombrie 1879 dintre Germania și Austro-Ungaria, dar și despre războaiele balcanice care au început la 17/30 octombrie 1912, chestiunile respective sunt integrate în capitolul V care se întitulează „România între anii 1878-1914”.

Discursul analitic al scriitorului Ioan Popoiu traversează prin evenimente istorice de mare însemnătate pentru națiunea română, tematicile abordate reflectând o realitate de o sonoritate intensă trecută prin timp. Este vorba despre „Românii din provinciile istorice înstrăinate (1848-1914)” - Transilvania, Bucovina, Basarabia (capitolul VI); corespunzător despre „Unirea Basarabiei cu România” (capitolul VIII), „Unirea Bucovinei cu România” (capitolul IX), „Unirea Transilvaniei cu România” (capitolul X). Deci, Marea Unire, care s-a realizat în 1918, a fost un eveniment de importanță vitală pentru poporul român de pretutindeni. Firește este pus în discuție și materia despre „Războiul pentru întregirea neamului românesc (1916-1919)”, care include subcapitolele despre „Anii neutralității (1914-1916)” și „România în război” (capitolul VII). Încheierea

monografiei marchează perioada dintre anii 1918-1940, diviziunea cu numărul XI întitulându-se „România în perioada interbelică”, precum și anii 1940-1947 incluși în capitolul XII sub titulatura „Sfârșitul României” - un final ce constituie partea terminală a respectivei lucrări, dar, în același timp, și cu un deznodământ care te predispoze la o cugetare adâncă privind denumirea acestui compartiment, în viziunea autorului este „o trimitere către destinul neamului românesc”.

Ceea ce a scris Ioan Popoiu în paginile acestei monografii sunt lucruri monumentale în domeniul istoric, înregistrările fiind o bogăție inestimabilă pentru cultura și literatura română. Prin urmare, manuscrisul de față poate servi ca obiect de studiu al istoriei în instituțiile de învățământ din România și, evident, din toate ținuturile românești de pe mapamond. Drept vorbind, aceasta este o carte despre Istoria Românilor, nemijlocit despre evoluția Țării Românești dintr-o anumită perioadă de timp. Ca obiect de studiu din științele umanistice, *istoria* este cea învățatură care te dispune/ invită/ provoacă să-ți cunoști cu adevărat trecutul și prezentul propriei țări, dar și despre procesul evolutiv prin care se dezvoltă lumea din acest univers.

De specificat, Ioan Popoiu este înzestrat cu un har divin foarte prețios - vocația scriitoricească, care se manifestă prin prezența unei personalități cu intelect distinct, temelia construcției având suportul studiilor filosofice în domeniul teologiei și istoriei, precum și prin studii ce tratează probleme ale vieții social-umane. Este o onoare de a prezenta personalitatea Domniei sale - Ioan Popoiu întruchipând în același timp identitatea *marelui Om* de cultură spirituală și de teolog creștin în slujba neamului românesc. Domnia sa a îmbrățișat cu mult succes arta literaturii, deci arta scrisului, ideea imaginației și vibrația sufletului fiind redată prin versul liric, proză, eseu de analiză, articole de istorie, sociologie și nu numai. Prin armonia acestor argumente se regăsește spiritul intelectual al scriitorului, istoricului și filosofului, al unui om de cultură și artă, al unui om ce este menit să fie un slujitor al cultului creștin ortodox.

Galina MARTEA